

## پetroگرافی و تفسیر تاريفچه دياژنتيكي سازند آيتامير (آلبين-سنومانين) در برش‌های باغک و شوريجه-شرق کپه‌داغ

مرضيه علامه<sup>۱\*</sup>، اسدا. محبوبي<sup>۲</sup>، سيد رضا موسوي حرمي<sup>۳</sup>، محمد خانه باد<sup>۴</sup>

\*۱- دانشجوی کارشناسی ارشد رسوب شناسی و سنگ شناسی رسوبي، گروه زمین شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه فردوسی مشهد،

marzieh\_allameh@yahoo.com

۲- استاد، گروه زمین شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه فردوسی مشهد، amahboobi2001@yahoo.com

۳- استاد، گروه زمین شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه فردوسی مشهد، harami2004@yahoo.com

۴- استادیار، گروه زمین شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه فردوسی مشهد، mkhanehbad@um.ac.ir

### چکیده:

بر اساس مطالعات پتروگرافی سازند آیتامیر در برش‌های باغک و شوريجه به ضخامت‌های ۳۱۰ و ۱۸۷ متر، این سازند شامل ماسه‌سنگ‌های ساب لیتارنايتی تا ساب آرکوزی، سيلتستون، شیل و رودستون تا رودستون‌های ماسه‌ای با مقادیر متفاوت کانی درج‌ازای گلاکونی است. فرایندهای دياژنتيكي در ماسه سنگ‌ها و سنگ آهک‌های این سازند شامل فشردگی فیزیکی (آرایش نزدیک دانه‌ها و خمش در کانی‌های نرم) و شیمیایی (انحلال فشاری و استیلولیت)، سیمان کلسیتی با فابریک‌های بلوکی، پیکلوتوپیک، رشته‌ای و دروزی و سیمان اکسید آهن، شکستگی در دانه‌ها و پوسته‌های اسکلتی، انحلال و جانشینی، دگرسانی دانه‌های فلدسپات، آشفستگی زیستی، میکریتی شدن و نفومورفيسم است. این فرایندها طی ۳ مرحله ائوژنز، مزوژنز، تلوزنز و در سه محیط دریایی، متئوریک و تدفینی رسوبات را تحت تاثیر قرار داده‌اند. امید است نتایج به دست آمده از این مطالعه در تفسیر تاریخچه پس از رسوبگذاری در مقیاس محلی و ناحیه‌ای موثر واقع شود.

### واژه‌های کلیدی: آلبين-سنومانين، پتروگرافی، دياژنز، سازند آيتامير.

### مقدمه:

سازند آیتامیر به سن آلبين-سنومانين از ماسه‌سنگ‌های گلاکونيتی، سيلتستون، شیل و سنگ آهک‌های پرفسيل تشکیل شده است. دياژنز طيف وسیعی از فرایندهای فیزیکی، شیمیایی و زیست شناختی پس از رسوبگذاری را شامل می‌شود که در آن رسوبات اولیه با آب‌های منفذی در حوضه رسوبي واکنش داده تا به تعادل با محیط برسد (Schmid et al., 2004). از آنجایی که فرایندهای دياژنتيكي نقش مهمی در ایجاد مخازن هیدروکربنی دارند، شناخت آن‌ها حائز اهمیت است (Flügel, 2010). هدف از این تحقیق، بررسی‌های سنگ نگاری، شناسایی فرایندهای دياژنتيكي و تعیین توالی پاراژنتيكي سنگ‌های آواری و افق‌های کربناته سازند آیتامیر است تا بتواند به بازسازی تاریخچه پس از رسوبگذاری این نهشته‌ها و نهشته‌های هم ارز با آن‌ها کمک شایانی نماید. به این منظور، دو برش باغک و شوريجه تقریباً در ۶۵ کیلومتری جنوب سرخس با فاصله حدود ۱۲.۵ کیلومتر از یکدیگر نمونه-